

«Μόνο το 16% μπορεί τελικά να επιστρέψει στην Τουρκία»

Αυτό το ποσοστό προκύπτει από τον νόμο, τονίζει στην «Κ» η Μαρία Σταυροπούλου

Συνέντευξη στους
ΤΑΝΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ,
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ

«Είναι πολύ μικρό το ποσοστό των αιτούντων άσυλο που μπορούν να επιστραφούν στην Τουρκία, με βάση τη νομοθεσία και τις ευρωπαϊκές οδηγίες», τονίζει στην «Κ» η τέως διευθύντρια της Υπηρεσίας Ασύλου, Μαρία Σταυροπούλου, λίγες μέρες μετά τη λήξη της δεύτερης και τελευταίας –εκ της νομοθεσίας– θητείας της στη συγκεκριμένη θέση. Στο θέμα της κοινής δήλωσης Ε.Ε. - Τουρκίας «είμαστε υποχρεωμένοι να τηρούμε απαράγκλιτα τα νομικά κείμενα. Δεν είναι θέμα πολιτικών αποφάσεων», τονίζει και επισμαρτίζει τον κίνδυνο οι οποίες νομοθετικές ρυθμίσεις που προωθεί το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής «να προσβληθούν ως αντισυνταγματικές». Προσθέτει, πάντως, ότι οι συνθήκες στην Τουρκία έχουν βελτιωθεί όσον αφορά τα δικαιώματα των προσφύγων. Την ίδια στιγμή, ωστόσο, οι αιτήσεις **αυξάνονται** από Τούρκους πολίτες στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη παρουσιάζουν αύξηση το 2017. «Στη γειτονία που ζούμε οφείλουμε να σχεδιάζουμε με δεδομένο ότι θα αυξηθούν και πάλι οι αιτήσεις ασύλου», καταλήγει.

Η κ. Σταυροπούλου θυμάται τις δυσκολίες στην αρχή της ίδρυσης της Υπηρεσίας Ασύλου, το καλοκαίρι του 2013, όταν χρειάστηκε να παρέμβει ένας στρατηγός (ο.σ. τότε η υπηρεσία ανήκε στο υπουργείο Προστασίας του Πολίτη) και να εγγυηθεί για δαπάνη ύψους 80 ευρώ, ώστε η υπηρεσία να αποκτήσει σφραγίδα. «Για να μπορείς να καταθέσεις αίτημα δαπάνης έπρεπε να έχεις σφραγίδα – ήταν αδιέξο-

δο». Και βέβαια το 2016, όταν στην Ελλάδα «βρέθηκαν εγκλωβισμένοι δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι μεταξύ Ειδομένης και Πειραιά, οι οποίοι ξαφνικά, όταν κατάλαβαν ότι δεν υπήρχε άλλος τρόπος να προστατευτούν, ήθελαν να καταθέσουν αίτημα ασύλου. Η υπηρεσία έπρεπε να δώσει μια λύση ώστε όλοι αυτοί οι άνθρωποι να μη μείνουν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε κατάσταση αβεβαιότητας. Έτσι αποφασίστηκε η προκαταγραφή».

– **Οι άνθρωποι αυτοί δεν είχαν καταγραφεί κατά την είσοδό τους στη χώρα στα νησιά;**

– Βέβαια. Εμείς ανακινήσαμε τα στοιχεία που είχαν δοθεί στα νησιά στην καταγραφή που είχε κάνει η αστυνομία. Όμως, ως αιτούντες άσυλο δεν ήταν καταγεγραμμένοι. Όσο τα σύννορα ήταν ανοικτά, ο κόσμος δεν ήθελε να καταθέσει αίτημα ασύλου στην Ελλάδα και δεν μπορούσαμε να τους υποχρεώσουμε να το κάνουν.

– **Σήμερα, δύο χρόνια μετά την εφαρμογή της κοινής δήλωσης Ε.Ε. - Τουρκίας, η κατάσταση στα νησιά είναι πολύ δύσκολη, γεγονός που αποδίδεται στην καθυστέρηση στην εξέταση αιτημάτων ασύλου. Γιατί συμβαίνει αυτό;**

– Η υπηρεσία μέχρι και την προηγούμενη εβδομάδα είχε ένα βακόλο στα νησιά γύρω στα 9.000 άτομα, δηλαδή ανθρώπους που περιμένουν σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Αν μηδενίζονταν οι ροές στα νησιά, θα έλεγα ότι οι διαδικασίες θα μπορούσαν να ολοκληρωθούν σε δύο με δύομισι μήνες και σε δεύτερο βαθμό.

– **Για ποιους λόγους δεν πραγματοποιούνται επιστροφές στην**

«**Στη γειτονία που ζούμε οφείλουμε να σχεδιάζουμε με δεδομένο ότι θα αυξηθούν και πάλι οι αιτήσεις ασύλου**», επισμαρτίζει η τέως διευθύντρια της Υπηρεσίας Ασύλου Μαρία Σταυροπούλου.

Τουρκία, όπως προβλέπεται στην κοινή δήλωση;

– Έχουμε διάφορες κατηγορίες ανθρώπων που μπορούν να επιστραφούν στην Τουρκία ή στις χώρες καταγωγής τους. Το ποσοστό φτάνει το 16% των αιτούντων συνολικά, συμπεριλαμβανομένων αυτών που παραπέμπονται ή όσων επιθυμούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους. Είναι ένα μικρό ποσοστό, αλλά εφαρμόζοντας τον νόμο, αυτό το ποσοστό προκύπτει. Με βάση αυτά τα οποία έχουμε για την Τουρκία, αυτοί που μπορούν να επιστραφούν είναι κυρίως οι Σύριοι, για τους οποίους υπάρχει αυξημένο καθεστώς προστασίας. Η υπηρεσία έχει λάβει απόφαση ότι 2.200 Σύριοι με εφαρμογή της τρίτης ασφαλούς τρίτης χώρας μπορούν να επιστραφούν στην Τουρκία. Όμως, όπως γνωρίζετε, στις περιπτώσεις αυτές έχουν ασκηθεί προσφυγές και αιτήσεις ακύρωσης και οι διαδικασίες κρατούν πολύ. Για πρέπει να σχε-

φτεί καιείς και μέχρι που αντικειμενικά μπορεί να φτάσει η εφαρμογή της τρίτης ασφαλούς τρίτης χώρας. Παρατηρούμε ότι με την πάροδο του χρόνου, άτομα τα οποία ανήκουν στις κατηγορίες των ανθρώπων που μπορούν να επιστραφούν στην Τουρκία ή στις χώρες καταγωγής τους δεν έρχονται πια στα νησιά. Θα θυμάστε, για παράδειγμα, ότι είχαμε πολλούς αιτούντες άσυλο από το Πακιστάν. Πλέον αυτοί που έρχονται στα νησιά προέρχονται από χώρες που έχουν υψηλό ποσοστό αναγνώρισης, όπως η Συρία, το Ιράκ και το Αφγανιστάν.

– **Από την πλευρά του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής έχει προετοιμαστεί νομοθετική ρύθμιση ώστε να αλλάξουν κάποιες παράμετροι όσον αφορά τις διαδικασίες εξέτασης ασύλου. Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο θα διευκολύνει τις επιστροφές;**

– Έχουμε εφαρμόσει τη ρήτρα

«**Το 2017 είχαμε 1.800 αιτούντες άσυλο από την Τουρκία, αριθμός αρκετά αυξημένος σε σχέση με το 2016**».

«**Αν μηδενίζονταν οι ροές στα νησιά, οι διαδικασίες θα μπορούσαν να ολοκληρωθούν σε δύο με δύομισι μήνες και σε δεύτερο βαθμό**».

της ασφαλούς τρίτης χώρας σε εφαρμογή της κοινής δήλωσης Ε.Ε. - Τουρκίας, αλλά είμαστε υποχρεωμένοι να τηρούμε τη νομοθεσία, δεν είναι θέμα πολιτικής απόφασης. Θεωρώ ότι η ελληνική νομοθεσία έτσι όπως είναι, εφαρμόζει τις ευρωπαϊκές οδηγίες για το άσυλο. Το περιθώριο να αλλάξει επί το αυστηρότερον η νομοθεσία θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ μικρό έως ανύπαρκτο. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή να μην γίνουν νομοθετικές ρυθμίσεις οι οποίες θα προσβληθούν ως αντισυνταγματικές και έτσι θα σταματήσουν πάλι οι διαδικασίες για μεγάλο χρονικό διάστημα. Αν θέλουμε το σύστημα να γίνει αποδοτικότερο, κατά την άποψή μου, το πρόβλημα δεν είναι οι προεπιθέσεις αλλά το να δοθεί η δυνατότητα στους εμπειρογνώμονες από τον ΕΑΣΟ (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ασύλου) να συμμετέχουν κανονικά σε όλες τις διαδικασίες και όχι μόνο στα νησιά – κάτι που θα μας βοηθούσε πάρα πολύ. Θα

Θα έρθουν 330 νέοι υπάλληλοι

– **Σήμερα, η στελέχωση της ελληνικής Υπηρεσίας Ασύλου θα λέγατε ότι είναι επαρκής;**

– Όχι, η υπηρεσία δεν αρκεί να καλύψει όλες τις ανάγκες, αλλά από την άλλη δεν γίνεται να διπλασιάζεται κάθε χρόνο. Μέσα στους επόμενους δύο τρεις μήνες θα έρθουν στην υπηρεσία 200 μόνιμοι υπάλληλοι και αυτό είναι πολύ σημαντικό. Πριν από το τέλος του χρόνου θα έρθουν και 130 υπάλληλοι με συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Θα έχουμε λοιπόν αύξηση 33% του προσωπικού. Αν περιμένουμε να έχουμε αντίστοιχη αύξηση στις αιτήσεις ασύλου; Ελπίζω πως όχι. Όμως κάθε χρόνο αυξάνονται οι αιτήσεις ασύλου και δεδομένου ότι δεν έχει αλλάξει κάτι όσον αφορά τις συνθήκες στις χώρες προέλευσης, οφείλουμε να σχεδιάζουμε με δεδομένο ότι θα αυξηθούν και πάλι οι αιτήσεις ασύλου. Παράλληλα έχουμε και έναν πληθυσμό στην ενδοχώρα, ο οποίος εδώ και πολλά χρόνια ήθελε να ζητήσει άσυλο αλλά δεν είχε τη δυνατότητα. Και σε αυτούς πρέπει να διασφαλίσουμε το δικαίωμα να ζητήσουν άσυλο. Και μπορεί να είναι αρκετές χιλιάδες.

Εμπλοκάρει πολλά θέματα.

– **Έχουν αυξηθεί τα αιτήματα ασύλου από Τούρκους πολίτες;**

– Συνολικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αυξηθεί ο αριθμός των ανθρώπων από την Τουρκία που ζητούν άσυλο και φυσικά και στην Ελλάδα, γιατί είμαστε η πρώτη χώρα στην Ε.Ε. που γειτνιάζει με την Τουρκία. Το 2017 είχαμε 1.800 αιτούντες άσυλο από την Τουρκία, αριθμός αρκετά αυξημένος σε σχέση με το 2016. Γενικά, η πολιτική ηγεσία όλων των κυβερνήσεων έχει σεβαστεί την αυτοτέλεια της υπηρεσίας – αυτό οφείλω να το πω. Τώρα, ειδικά στην περίπτωση των Τούρκων αιτούντων είναι αυτόντο ότι όποιος υπάκουος της χώρας αυτής ζητήσει άσυλο στην Ελλάδα καταγράφεται ως απών άσυλο. Ο κάθε άνθρωπος έχει μια διαφορετική ιστορία να πει, δεν μπορούμε να γενικεύσουμε. Αυτό ισχύει για όλους τους αιτούντες όχι μόνο για τους Τούρκους.